

INNOVÁCIÓS TÖREKVÉSEK A DÉL-ALFÖLDI RÉGIÓBAN

(1984-1987)

Ember vigyázz, figyeld meg jól világod:
Ez volt a múlt, emez a vad jelen, -
Hordozd szivedben. Éld e rossz világot
És mindig tudd, hogy mit kell tenned érte,
Hogy más legyen.

Radnóti Miklós (1944)

A hetvenes-nyolcvanas évek történelmi jelentőségű átalakulásai (az öt milliárdra növekedett emberiség, az információrobbanás, a fogyasztói társadalmak "varázsa", a fejlődő és a közepesen fejlett országok súlyosbodó technikai lemaradása stb.) többek között azt is nyilvánvalóvá tették, hogy a tudománynak döntő gazdaságformáló szerepe lehet, s hogy a tudomány és a termelés között - a véletlenszerű kapcsolatok helyett - új típusú együttműködési rendszert kell teremteni. A mi társadalmi viszonyaink között is!

1984 tavaszán dél-alföldi perspektívából ítélve úgy tűnt, hogy ezt a célt összehangolt tudomány- és gazdaságpolitikai tevékenységgel lehet elérni. Rövid baráti meditáció, diskurzus és mozgolódás után az MTA Szegedi Bizottsága és az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága bátorításával lelkes, politikailag és szakmailag felkészült csoport "verbuválódott", egyrészt: a régió európai szinten is kiemelkedő biológiai-orvosi kultúrával rendelkező kutatási

eredményeinek, módszereinek, ajánlatainak, ötleteinek a feltérképezésére, másrészt: a régió mezőgazdasága és ipara feszítő gondjainak, szükségleteinek, rendelkezéseinek összegyűjtésére.

A gyakorlati kereslet és tudományos kínálat tematikai és távlati csoportosítása után megrostáltuk az összegyűjtött eredményeket és problémákat a régió elismert, elméleti és gyakorlati szakembereinek különböző fórumán. Végül a javaslatköteget újrendeztük és súlypontosztuk biotechnológiai szempontok alapján. Majd előterjesztettük azokon a fórumokon (OMFB, MTA, MÉM, Ipari Minisztérium stb.), ahol meghallgattatást reméltünk. Az eredmény: a biotechnológia újszerűen hangzott. Senki sem tudta hova tenni. Szokatlan volt a központi "hivatalos" közvetítés nélküli akció terve is, azaz, a kutatócsoportok és a termelési kollektívák közötti közvetlen kapcsolatteremtés. Akadt igen magas állású "illetékes", aki tevékenységünket "partizán akciónak" nevezte.

A történelmi hűséghez tartozik, hogy a megye párt- és tanácsi vezérkara 1984 júliusában vezetői értekezleten megtárgyalta kezdeményezéseinket és tevékenységünket. "Javaslatok a biológiai kutatások és a termelés kapcsolatteremtéséhez" címen összeállított előterjesztésünket elfogadták, és állást foglaltak a Biológiai Termelést és Kutatást Koordináló Bizottság (BITEKOB) létrehozása mellett. Az MTA Szegedi Bizottsága, a Csongrád Megyei TESZÖV és a MTESZ Csongrád Megyei Szervezete segítségével néhány héten belül meg is alakult a koordináló bizottság, s azóta az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága mellett tanácsadói funkciót lát el.

Ezzel megkezdődött régióinkban a II. innovációs szakasz. A BITEKOB szervezte az öntevékeny értelmiségi kezdeményezéseket, a korábban kidolgozott javaslatok diplomáciai és operatív újratárgyalásait, immár hivatalos, közvetítő-menedzselő szervezetként.

A BITEKOB gondolatát "széthintettük" a környező megyékben is.

Pozitívan reagáltak, és szomszéd megyéinkben is hasonló koordináló bizottságok alakultak.

Rövid időn belül az is nyilvánvalóvá vált, hogy különféle helyi érdekek igen erősen katalizálhatják, de le is lassíthatják a tudománypolitikai és gazdaságpolitikai kezdeményezéseket, s ezért nem lehet átütő ereje a "csak" regionális kezdeményezéseknek.

Időközben az ország gazdasági helyzete - az ismert módon és mértékben - megváltozott. Egyre nyilvánvalóbbá vált, az eddigi költségvetési szemléletű (központi újraelosztási mechanizmusú) tudomány- és gazdaságpolitikát - anyagi feltételek hiányában - nem lehet folytatni.

Újszerű, marketing szemléletű tudomány- és gazdaságpolitikai program kialakítása vált szükségessé. Régióink BITEKOB tevékenysége ekkor esett egybe az Ipari Minisztérium innovációs parkokat létesítő koncepciójával. S ekkor (1985-ben) a KGST komplex együttműködési programjában vált nemzetközileg kiemelt kutatási programmá (többek között a mikroelektronika mellett) a biotechnológia. Így esett, hogy régióink biotechnológiai (biotechnikai) orientáltságú gazdaságfejlesztési koncepciója "elébe ment az időnek".

lomásaink részére, akik biotechnológiai-biotechnikai orientáltságúak. A kör Nobel-díjas tudósunk, Szent-Györgyi Albert nevét vette fel. Méltók leszünk-e, méltók lehetünk-e vajon az új feltárásában fáradhatatlan, s az alkotásra mindig kész, a nehézségekben meg nem alkuvó, a zürzavarban is a jövőben bízó, a hazáját féltő és az emberiség javáért küzdő-töprengő-alkotó tudós emlékéhez? Azon leszünk.

Három év alatt tehát baráti értelmiségi kezdeményezésből és öntevékenységből megyei és regionális szintű tudománypolitikai és gazdaságpolitikai program körvonalazódott. Rátermett politikai bábáskodással intézményesült és napjainkra innovatív, kezdeményező-vállalkozó, gyakorlati kutatási, termelési és gazdálkodási tevékenységrendszerre szerveződött. Mindennapi megvalósulásához pedig a fiatal értelmiségi nemzedéktől várunk nagyobb és újabb impulzusokat.